



# 2018

PUBLIEKSVERSIE JAARVERSLAG



# SPOV: SAMEN VOOR EEN GOED PENSIOEN IN HET OPENBAAR VERVOER, NU EN IN DE TOEKOMST.

Stichting Pensioenfonds Openbaar Vervoer (SPOV) verzorgt de pensioenen van de werknemers en gepensioneerden in de sector openbaar vervoer. Dat doen we op verzoek en onder regie van de sociale partners in de sector.



SPOV verzorgt het pensioen voor **28.713** mensen



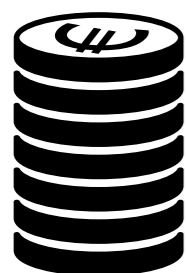
**12.076** GEPENSIONEERDEN



**11.256** WERKNEMERS in de sector openbaar vervoer



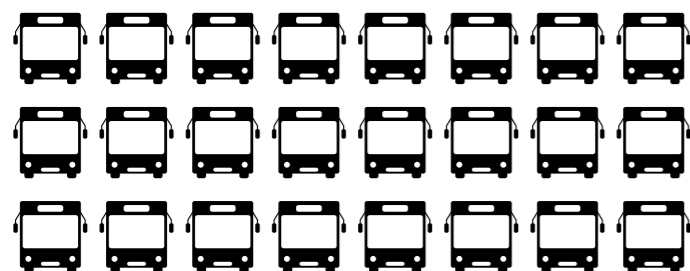
**5.381** VOORMALIGE WERKNEMERS (mensen die niet meer werken in het openbaar vervoer en nog niet met pensioen zijn)



**110 miljoen** uitgekeerd aan pensioen in 2018

**3,88 miljard** belegd vermogen eind 2018

**24** ondernemingen in het openbaar vervoer zijn aangesloten bij SPOV



## ONS BESTUUR

**3**

werknemers (voorgedragen door de vakorganisaties)

**3**

werkgevers (namens de werkgeversvereniging)

**2**

gepensioneerden (voorgedragen door gepensioneerden uit het verantwoordingsorgaan)

**2**

onafhankelijke deskundigen

Op 1 januari 2019 heeft SPOV uw pensioen gedeeltelijk kunnen indexeren, dus beschermen tegen koopkrachtverlies. We hebben uw pensioen met 0,14% verhoogd. Het is natuurlijk maar een kleine indexatie, maar na een aantal jaren van stilstand is het wel een positief signaal.

Dat betekent niet dat de omstandigheden voor het pensioenfonds makkelijker zijn geworden. We hebben nog steeds te maken met een lage rente, waardoor we veel geld in kas moeten hebben voor de pensioenen. En de economische vooruitzichten zijn er ook niet zekerder op geworden. Op één ding kunt u echter rekenen: we zullen ons met een solide beleid blijven inzetten voor uw pensioen.

In deze publieksversie van ons jaarverslag 2018 vertellen wij u graag hoe wij dat het afgelopen jaar hebben gedaan. Wilt u er meer over weten? U kunt ons volledige jaarverslag downloaden op [www.spov.nl](http://www.spov.nl). Daar kunt u ook de meest actuele stand van onze beleidsdekkingsgraad en ander pensioennieuws vinden.

Wilt u meer weten over uw eigen pensioen bij SPOV? Log dan in op MijnSPOV. En als u daar toch bent, laat dan ook even uw e-mailadres achter. Dan kunnen wij u nog beter van dienst zijn.

Natuurlijk kunt u met al uw pensioenvragen bij ons terecht. Onze mensen helpen u graag verder.

Het bestuur

## DIT MOET U WETEN OVER UW PENSIOENFONDS IN 2018:

### KLEINE INDEXATIE IS STAP IN GOEDE RICHTING

Het bestuur blikt terug en kijkt vooruit  
INTERVIEW

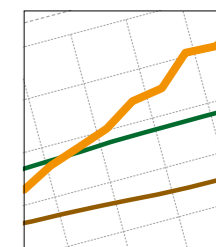


4

### HET JAAR IN CIJFERS

Zo presteerde SPOV in 2018

6



'Het verantwoordingsorgaan waakt over uw pensioenbelangen.'  
INTERVIEW

8

### VAN DE BESTUURSTAFEL

Een goed pensioen en een leefbare wereld



10

**COLOFON** De publieksversie van het jaarverslag 2018 is een uitgave van Stichting Pensioenfonds Openbaar Vervoer (SPOV). **Productie** SPF Beheer bv **Basisontwerp** potatoPixels **Vormgeving** Martin Raven

© 2019 Stichting Pensioenfonds Openbaar Vervoer Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.

Wat heeft 2018 SPOV opgeleverd? We vroegen het aan SPOV-bestuurders Peter-Paul Witte en Susan Eijgermans.

## KLEINE INDEXATIE IS STAP IN DE GOEDE RICHTING

### IS SPOV ER IN 2018 WAT BETER VOOR KOMEN TE STAAN?

**Susan Eijgermans:** 'We hebben in ieder geval een stapje in de goede richting gezet. Onze buffers zijn in de loop van het jaar weer wat aangegroeid. Aan het einde van het jaar konden we daardoor besluiten om de pensioenen een klein beetje te laten meegroeien met de prijzen, oftewel indexeren. Op basis van onze beleidsdekkingsgraad van

31 oktober, dat is het meetpunt, mochten we de pensioenen op 1 januari 2019 volgens wettelijke regels met 0,14% verhogen. Dat is niet veel natuurlijk, maar we hebben besloten het toch te doen. We hebben jarenlang geen indexatie gegeven omdat het niet kon. Dus nu het wel kon vonden we dat we het dan ook wel moesten doen. Overigens ging onze financiële situatie na het indexatiebesluit weer wat achteruit. Dat geeft wel aan hoe onzeker en kwetsbaar de situatie nog is. We sloten het jaar af met een beleidsdekkingsgraad van 110,8%. Pas bij een beleidsdekkingsgraad hoger dan ongeveer 123% mogen we de pensioenen volledig indexeren.'

### HOE HEBBEN DE BELEGGINGEN HET GEDAAN?

**Peter-Paul Witte:** 'Het was al met al geen goed beleggingsjaar. Nou ja, het begon nog wel goed, maar in de laatste maanden van het jaar gingen de koersen wereldwijd onderuit. Wij haalden een rendement van -0,7% op ons belegde vermogen. Op zich is dat teleurstellend, maar het hoort bij beleggen: we beleggen voor de lange termijn en we weten dat er goede en minder goede beleggingsjaren zullen zijn. Over de laatste vijf jaar hebben we een gemiddeld rendement gehaald van 5,8% per jaar. Het ligt ook niet zozeer aan de beleggingen dat we er de laatste jaren niet goed genoeg voorstaan. Dat komt vooral door de lage rente, waardoor we volgens de wettelijke rekenregels veel meer geld in kas moeten hebben voor de pensioenen. Het lijkt erop dat de rente voorlopig nog wel laag blijft. En zo lang dat het geval is, blijft het financieel lastig voor pensioenfondsen.'

**IETS ANDERS, JULLIE ZIJN OPNIEUW IN GESPREK MET HET SPOORWEG-PENSIOENFONDS OVER EEN FUSIE. WAT IS DE STAND VAN ZAKEN?**

**Witte:** 'Ja, dat klopt. Wij zijn in 2018 opnieuw in gesprek gegaan met het Spoorwegpensioenfonds over een mogelijke fusie. We hebben hiervoor uitgebreid onderzoek gedaan en laten doen om de gevolgen van een fusie goed in kaart te brengen. Ook hebben wij hierbij veel gehad aan de bijeenkomsten in het land in 2017, waarin wij met deelnemers en gepensioneerden in gesprek zijn gegaan over de toekomst van SPOV. Ons vertrekpunt is steeds geweest: we doen het alleen als het goed is voor onze deelnemers en gepensioneerden. Tijdens het hele proces willen we duidelijk kunnen vaststellen dat dat zo is. De komende maanden gaan we daarom verder op de ingeslagen weg. We verwachten later dit jaar een definitief besluit te kunnen nemen. Uiteraard zullen wij onze deelnemers en gepensioneerden op de hoogte houden van de verdere ontwikkelingen.'

### WAT HEEFT VERDER JULLIE AANDACHT GEHAD IN 2018?

**Eijgermans:** 'Het was voor ons als bestuur een druk jaar. Het gaat daarbij ook vaak om zaken die voor deelnemers minder zichtbaar zijn. Een voorbeeld daarvan is onze uitvoeringsorganisatie SPF Beheer. We hebben hen aan moeten zetten tot het verbeteren van de kwaliteit op sommige punten. Wij willen dat onze uitvoeringsorganisatie ook in de toekomst kan blijven leveren wat wij nodig hebben. Ook de eisen vanuit de toezichthouder De Nederlandsche Bank worden op dat gebied namelijk steeds strenger. Daar heeft het afgelopen jaar wel wat spanning op gezeten.'

### HOE KIJKEN JULLIE TERUG OP DE VERKIEZINGEN VOOR HET VERANTWOORDINGSORGAAN?

**Witte:** 'Heel positief eigenlijk. Er waren voldoende kandidaten, er hebben veel

mensen gestemd en er zijn jongeren en vrouwen in het verantwoordingsorgaan gekomen. Daarmee is het verantwoordingsorgaan een goede afspiegeling van onze totale populatie. Dat is belangrijk. Wat ik echt heel knap vind, is hoe de nieuwgekozen leden zich in korte tijd hebben ingewerkt en zijn gaan meepraten. Terwijl er toch moeilijke zaken op tafel lagen, zoals de fusie. Ze doen het echt goed. Daar zijn we oprecht blij mee.'



**Peter-Paul Witte**  
is voorzitter van het bestuur van SPOV

*'Ons vertrekpunt voor de fusie is en blijft: we doen het alleen als het goed is voor onze deelnemers en gepensioneerden'*



**Susan Eijgermans**  
is vicevoorzitter van het fonds namens de werknemers

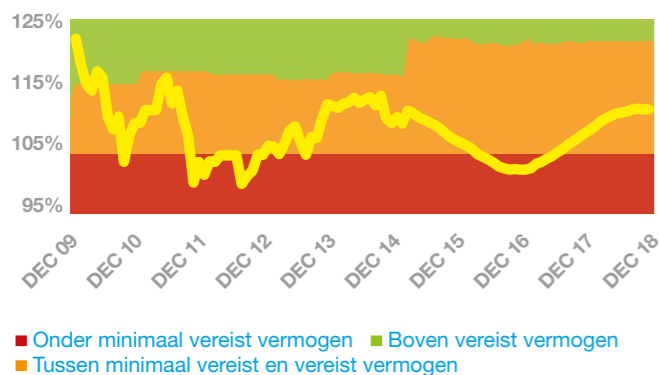
*'We hebben jarenlang geen indexatie gegeven omdat het niet kon. Dus nu het een klein beetje kon, vonden we dat we dat ook moesten doen'*

# HET JAAAR IN CIJFERS

## Jaar met twee gezichten

Financieel was het voor SPOV een jaar met twee gezichten. Een groot deel van het jaar zaten we in de plus. Op 31 oktober was onze beleidsdekkingsgraad gestegen naar 111,1%, waardoor we konden besluiten de pensioenen op 1 januari 2019 voor het eerst in jaren weer gedeeltelijk te indexeren. Maar het herstel zette niet door. In de laatste maanden van 2018 kregen we te maken met verliezen op de beurzen. We sloten het jaar af met een beleidsdekkingsgraad van 110,8%. Dat is iets boven de beginstand van 2018 (108,5%). Onze buffers zijn pas groot genoeg bij een beleidsdekkingsgraad van ruim 121%, maar we voldoen wel aan de wettelijke minimumnorm van ongeveer 104%. De kans dat we de pensioenen de komende jaren moeten verlagen is klein.

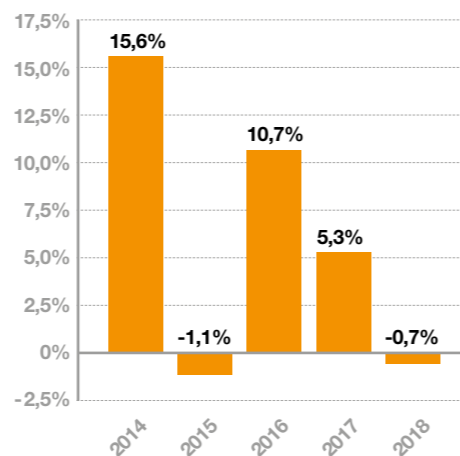
### (BELEIDS)DEKKINGSGRAAD



## Rendement

2018 was uiteindelijk een teleurstellend beleggingsjaar. SPOV boekte een rendement van -0,7%, een klein verlies dus. Het pensioenvermogen daalde in 2018 van € 3,93 miljard naar € 3,88 miljard. SPOV belegt voor de lange termijn. We weten dat er goede en minder goede jaren zullen zijn. Over de afgelopen vijf jaar boekten we een gemiddeld netto-rendement van 5,8% per jaar.

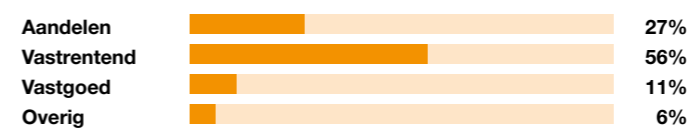
### NETTORENDEMENT OP BELEGGINGEN



## Zo beleggen wij uw pensioengeld

Uw pensioengeld moet aangroeien. Anders zou uw pensioen te duur (of te laag) worden. Ongeveer tweederde van uw pensioen moeten we verdienen met rendement op het pensioengeld. Dat halen we nooit als we het geld op de bank zetten. We moeten het beleggen. Omdat daar altijd risico's aan kleven zetten we actief in op risico-beheersing. Een van de belangrijkste dingen die we daarvoor doen is het spreiden van het vermogen over verschillende soorten beleggingen. Hier ziet u hoe het pensioengeld eind 2018 belegd was.

### ZO WAS HET PENSIOENVERMAGEN EIND 2018 BELEGD



### EN DIT WAS HET RENDEMENT IN 2018



## Scherp op de kosten

Bij SPOV letten we scherp op de kosten. We willen dat van elke euro pensioenpremie zoveel mogelijk ten goede komt aan uw pensioen. We vinden het ook belangrijk om helder te zijn over onze kosten. In 2018 gaven we € 3,3 miljoen uit voor de uitvoering van de pensioenregeling, van administratie tot communicatie. Dat is € 142 per deelnemer (berekend over alle actieve deelnemers en pensioengerechtigden). We maken ook kosten voor het beleggen van het pensioengeld. In 2018 bedroegen de kosten voor het vermogensbeheer € 17,0 miljoen. De kosten voor aan- en verkoop van beleggingen (de transactiekosten) bedroegen € 2,9 miljoen. Verder gaven we in 2018 € 413 duizend uit aan vergoedingen voor het bestuur, verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht. Deze kosten zijn opgenomen in de uitvoerings- en beleggingskosten. Wilt u meer weten over onze kosten? Kijk dan op [www.spo.nl](http://www.spo.nl).

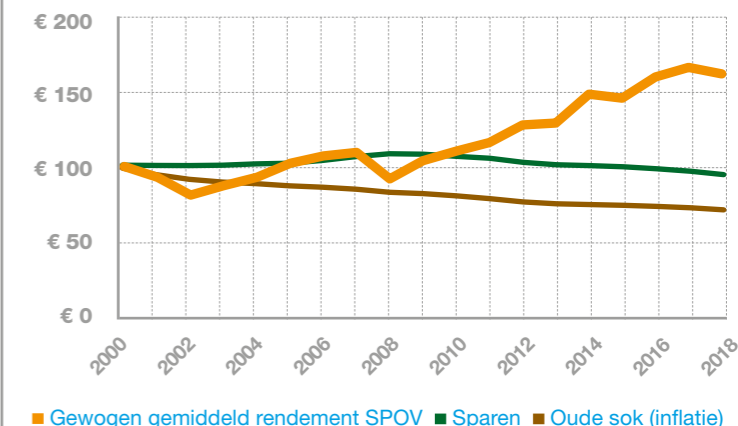
## Eindelijk een kleine indexatie

Op 1 januari 2019 hebben we na een aantal jaren van stilstand uw pensioen verhoogd met 0,14%. Dat was een gedeeltelijke indexatie. Een volledige indexatie zou 1,47% zijn geweest. SPOV probeert uw pensioen ieder jaar door indexatie mee te laten groeien met de prijsstijgingen. Dat is belangrijk voor de koopkracht van uw pensioen. We kunnen die indexatie alleen toekennen als daar financieel voldoende ruimte voor is. Daar zijn wettelijke regels voor. Gedeeltelijke indexatie mag vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%. En volledig indexeren mogen wij vanaf circa 123%. We verwachten dat het de komende jaren moeilijk wordt om uw pensioen te indexeren. Verlaging van uw pensioen is nu niet aan de orde. Het bestuur verwacht dat de kans op verlaging ook de komende jaren klein is. Echter, als de financiële situatie erg verslechtert, kan het verlagen van de pensioenen voor werkenden en gepensioneerden noodzakelijk zijn.

## Wat levert beleggen op?

Om u een indruk te geven van wat beleggen oplevert, ziet u hier hoe € 100 pensioenpremie ingelegd in 2000 is aangegroeid door onze beleggingsopbrengsten (de oranje lijn). Ter vergelijking laten we ook zien hoe het geld zou zijn aangegroeid op een spaarrekening (de groene lijn). Wat u hier ziet zijn echte rendementen, dat wil zeggen gecorrigeerd voor inflatie. U ziet ook wat de inflatie gedaan heeft met de koopkracht van € 100 (de bruine lijn).

### HOEVEEL IS € 100 PREMIE INGELEGD IN 2000 NU WAARD?



Het verantwoordingsorgaan waakt bij het pensioenfonds over uw belangen. Daarvoor heeft het een aantal wettelijke advies- en controletaken. In 2018 is na verkiezingen een nieuw verantwoordingsorgaan aan de slag gegaan. Wij spraken met drie leden.

## ‘WIJ WAKEN OVER DE PENSIOENBELANGEN VAN ALLE DEELNEMERS EN PENSIOENGERECHTIGDEN’

### HOE KIJKEN JULLIE ALS VERANTWOORDINGSORGAAN TERUG OP 2018?

**Eva Prins:** ‘Het eerste waar ik dan aan denk is dat SPOV er financieel iets beter voor is komen te staan. Onze beleidsdekkingsgraad kwam net boven de grens waarboven we volgens de wet weer gedeeltelijk mogen indexeren. Als verantwoordingsorgaan vonden we dat het bestuur dat dan ook moest doen. En dat vond het bestuur dus ook. Nu was het natuurlijk maar een kleine verhoging van de pensioenen. Veel merk je er niet van. Maar na jaren van stilstand is het wel weer een stapje in de goede richting. We zijn er nog lang niet, maar het is wel een begin.’

### SPOV HEEFT DIT JAAR EEN VERLIES GEBOEKT OP DE BELEGGINGEN. HOE KIJKEN JULLIE DAAR TEGENAAN?

**Vincent Klok:** ‘Ja, dat klopt. Maar het was niet alleen voor SPOV een moeilijk jaar, ook andere beleggers hadden het moeilijk. Als nou iedereen goede rendementen had gehaald en wij niet, dan had het bestuur echt wat uit te leggen gehad. Maar zo is het niet. Je ontkomt er niet aan dat er af en toe mindere beleggingsjaren zijn. Het pensioenfonds belegt voor de lange termijn en op die lange termijn zijn de resultaten positief. Als SPOV

het pensioengeld niet zou beleggen, maar op een spaarrekening zou zetten, dan zouden we er echt een stuk minder voorstaan.’

### HOE KIJKEN JULLIE TERUG OP DE VERKIEZINGEN VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN IN 2018?

**Jeroen Wijers:** ‘Ik vind het heel positief dat zoveel mensen de moeite hebben genomen hun stem uit te brengen. Dat laat zien dat men betrokken is bij het pensioenfonds. Gelukkig maar, want pensioen is belangrijk. Je werkt er uiteindelijk je hele leven een dag per week voor. Voor mij en de andere leden van het verantwoordingsorgaan maakt die hoge opkomst eens te meer duidelijk hoe serieus onze opdracht is. Wij zullen ons uiterste best doen om te waken over de pensioenbelangen van alle deelnemers en pensioengerechtigden. Daar zet ik me graag voor in.’

### HOE IS DE SAMENWERKING MET HET BESTUUR?

**Vincent Klok:** ‘In de jaren dat ik er zit, heb ik gemerkt dat de sfeer heel open is. Het bestuur wil graag onze mening horen, vaak ook op punten waar we wettelijk geen bevoegdheden hebben. We krijgen alle informatie die we nodig hebben en kunnen alle vragen stellen, ook de meest kritische. Dat is allemaal



**‘Jongeren interesseren voor hun pensioen, dat vind ik belangrijk’**

*Eva Prins is lid van het verantwoordingsorgaan namens de werknemers*



**‘Je werkt een dag in de week voor je pensioen. Dat geeft wel aan hoe belangrijk het is.’**

*Jeroen Wijers is lid van het verantwoordingsorgaan namens de werknemers*



**‘We voeren stevige discussies met het bestuur. Ze doen niet altijd wat we vragen, maar motiveren dan wel waarom.’**

*Vincent Klok is lid van het verantwoordingsorgaan namens de pensioengerechtigden*

heel prettig en goed. Wat het bestuur betreft: ik heb gemerkt dat geen van de bestuurders hier zit voor zijn eigen gewin of zoiets. Ze hebben maar één belang: een goed pensioen voor de deelnemers en gepensioneerden. Precies hetzelfde belang dat wij dienen dus.’

### ER IS IN 2018 OOK GEWERKT AAN DE VOORBEREIDING VAN DE FUSIE MET HET SPOORWEGPENSIOENFONDS. HOE KIJKEN JULLIE DAAR ALS VERANTWOORDINGSORGAAN NAAR?

**Jeroen Wijers:** ‘Dat is eigenlijk heel simpel. Voor ons telt maar één vraag: is de fusie in het belang van de deelnemers en gepensioneerden? Dat is onze focus, daar hebben we het bestuur ook steeds kritisch op ondervraagd. En uiteindelijk denken we dat het antwoord op die vraag ‘ja’ moet zijn. Alleen dan is een fusie met het Spoorwegpensioenfonds een goede en logische stap voor SPOV.’

### MOETEN MENSEN BLIJ ZIJN DAT ZE VERPLICHT MEEDOEN AAN DE PENSIOENREGELING?

**Vincent Klok:** ‘Ik zelf ben er erg blij mee. Toen ik jonger was had ik het geld misschien ook wel graag voor andere dingen gebruikt. Dus als het niet verplicht

was geweest, had ik nu misschien wel zonder of met veel minder pensioen gezeten. Dat moet je niet willen. Ik vind het dus een zegen dat ik, zonder me dat altijd bewust te zijn, gespaard heb voor mijn pensioen.’

### WAT ZOU JE DEELNEMERS WILLEN VERTELLEN OVER HUN PENSIOEN?

**Eva Prins:** ‘Dat kan voor mij maar één ding zijn: verdiep je af en toe in je pensioen! Ik snap best dat het allemaal moeilijk lijkt of dat je pensioen nog heel ver weg is. Maar denk nou niet dat het je allemaal niets kan schelen of dat het vanzelf wel goedkomt. Zeker als je jong bent en lang via een uitzendbureau hebt gewerkt of veel van baan hebt gewisseld. Kijk af en toe hoe je pensioen ervoor staat en vraag je af wat je nu al kunt doen voor later. Je kunt bijvoorbeeld nu een huis kopen en dat afbetalen, dat scheelt later enorm in je welstand. Maar sluit in ieder geval niet je ogen. Als je pas op je vijfenvijftigste naar je pensioen gaat kijken, ben je te laat. En pensioen ingewikkeld? Er zitten bij het pensioenfonds mensen die je altijd willen helpen, met elke vraag. Bel gewoon, ga naar de pensioenbus, of kom langs op kantoor in Utrecht.’

# EEN GOED PENSIOEN EN EEN LEEFBARE WERELD

SPOV belegt uw pensioengeld voor een zo goed mogelijk rendement. Maar we kijken niet alleen naar de winst van vandaag. We willen dat de bedrijven waarin we beleggen integer geleid worden en zorgvuldig omgaan met mens en milieu. Dat is goed voor de wereld én voor uw pensioen.



**A**ls belegger met een vermogen van bijna 4 miljard euro kunnen wij invloed uitoefenen op de bedrijven waarin we beleggen. Hoe wij dat doen is vastgelegd in ons beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen. Al onze beleggingen moeten daaraan voldoen. Daarom we dat doen? Omdat het past bij onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. En omdat we ervan overtuigd zijn dat het bijdraagt aan een houdbaar en duurzaam rendement.

## EXIT TABAK

In sommige bedrijven beleggen wij principieel niet. Denk bijvoorbeeld aan bedrijven die te maken hebben met controversiële wapens of die stelselmatig mensenrechten schenden. In 2018 hebben we besloten ook niet meer te beleggen in tabaksproducenten. Daarnaast sporen we de bedrijven waarin we beleggen aan om hun gedrag te verbeteren.

Doen ze dat onvoldoende, dan kunnen we besluiten niet meer in die bedrijven te beleggen. Eind 2018 stonden er 84 bedrijven op onze uitsluitingslijst. Dat waren er 26 meer dan eind 2017. Deze stijging laat zich vooral verklaren door het uitsluiten van tabak.

## LANDEN

Er zijn ook landen waarin we niet willen beleggen. Hierbij gaan we af op de sancties van de Verenigde Naties. In 2018 hebben we Zuid-Soedan aan onze uitsluitingslijst toegevoegd. Daarmee is het aantal landen waarin we niet willen beleggen opgelopen tot 10.

## DIALOOG

Met veel bedrijven waarin wij beleggen onderhouden wij een langdurige relatie. Daardoor zijn we in de positie invloed uit te oefenen. In 2018 hebben we

met 16 bedrijven van onze intern beheerde aandelenportefeuille gesproken over hun prestaties op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

## KINDERARBEID

In sommige gevallen gaan we ook samen met andere beleggers de dialoog met bedrijven aan. In 2018 hebben we ons aangesloten bij een collectieve dialoog gericht tegen kinderarbeid in de kobaltindustrie. We doen ook mee aan collectieve dialogen over arbeidsomstandigheden in de leveranciersketen, de uitstoot van methaan en het stellen van doelen en bereiken van transparantie in de CO<sub>2</sub>-uitstoot.

## STEMMEN

Als belegger hebben we stemrecht bij de bedrijven waarin we beleggen. Daar maken wij zoveel mogelijk gebruik van. We letten hierbij

onder meer scherp op verandering van het beloningsbeleid. Voor onze intern beheerde aandelenportefeuille stemden we op 916 agendapunten tijdens 62 aandeelhoudersvergaderingen. Op 15,4% van de voorstellen stemden we tegen het advies van de onderneming in.

## DRIE STERREN

Ons beleid voor maatschappelijk verantwoord beleggen kreeg in 2018 net als in 2017 drie sterren van de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO). Er zijn drie pensioenfondsen met vier sterren en vier fondsen kregen vijf sterren. Ons beleid is voortdurend in ontwikkeling. In 2019 gaan we extra inzetten op verdere stappen in maatschappelijk verantwoord beleggen.

**Meer weten over onze beleggingen? Kijk op [www.spo.nl](http://www.spo.nl).**

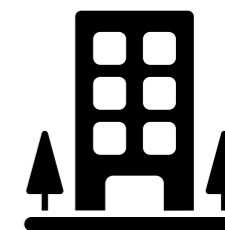
## MEER WETEN OVER UW PENSIOEN?

SPOV is er voor u. U kunt dan ook altijd bij ons terecht als u wat wilt weten over uw pensioen. Dat kan via oude en vertrouwde wegen, maar ook steeds meer digitaal. Een paar tips:



**Kijk eens op onze website [www.spo.nl](http://www.spo.nl)**

Hier vindt u de antwoorden op veel vragen, het pensioennieuws en toegang tot MijnSPOV.



**Langskomen?**

Ook dat kan bij ons in Utrecht. Ook zonder afspraak.



**MijnSPOV: veilig en gemakkelijke toegang tot uw eigen pensioengegevens**

U vindt hier ook belangrijke stukken van SPOV, zoals uw jaarlijkse pensioenoverzicht. Laat bij een volgend bezoek even uw e-mailadres achter, dan kunnen wij u nog beter van dienst zijn. En vink ons ook even aan in MijnOverheid.nl. U ontvangt dan via MijnOverheid bericht als er iets voor u klaarstaat in MijnSPOV.



**De SPOV-Pensioenbus**

Wij rijden regelmatig door het land. Kijk op onze website voor locaties en data.



**Nieuw: chat met SPOV**

U kunt ook live chatten met onze mensen. Ga daarvoor naar onze website.



**Belt u ons liever?**

Prima, onze mensen zitten voor u klaar. Ons telefoonnummer is 030 - 2329399.

**SPOV: wij helpen u graag verder!**

Voor meer informatie kunt u terecht bij SPF Beheer. SPF Beheer verzorgt de uitvoering van de pensioenregeling en beheert het vermogen van Stichting Pensioenfonds Openbaar Vervoer.

**Bezoekadres:** SPF Beheer bv  
Arthur van Schendelstraat 850,  
3511 ML Utrecht

**Postadres:** Postbus 2030, 3500 GA Utrecht

**Telefoon:** (030) 23 29 399

**E-mail:** [spov@spfbeheer.nl](mailto:spov@spfbeheer.nl)

**Website:** [www.spov.nl](http://www.spov.nl)

